

KOMMENTTI KUOPION KAUPUNGIN METSÄSUUNNITELMAHANKKEESEEN

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y. (KLYY) kommentoi Kuopion strategisen metsäsuunnitelman päivittämistä

Kaupunkimetsien hoidossa suojelu-, maisema- ja virkistysarvot ovat ensisijaisia taloudelliseen tuottoon nähden. Jatkuva kasvatus on otettava ensisijaiseksi puunkorjuutavaksi myös kaupungin talousmetsissä. KLYY:n teettämässä Kuopion kaupunkimetsien inventoinnissa löydettiin useita Metso-kriteerit täyttäviä kohteita, joille pitää vahvistaa suojelustatus ja sisällyttää ne jo alusta alkaen metsäsuunnitelmaan aiemmin vuonna 2013 suoritetun Metso-inventoinnin alueiden lisäksi. Metsäsuunnitelman laatimisessa on otettava huomioon odotettavissa olevat haasteet – päällimmäisenä luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen sekä ilmastonmuutokseen varautuminen.

Kuntametsien hoidon peruseriaatteet

KLYY:n tarkastelun lähtökohtana on kunnan lakisääteinen velvollisuus huolehtia luonnonsuojelusta alueellaan (luonnonsuojelulain 6.3 §), tunnustetut tarpeet huolehtia luonnon monimuotoisuudesta ja ne uhat, joita maankäytön muutoksen tapaiset paikalliset ja ilmastonmuutoksen tapaiset globaalit tekijät voivat aiheuttaa. Edelleen KLYY:n mielestä metsien taloudellinen hyödyntäminen on kuntametsien tapauksissa toissijaista muihin käyttömuotoihin verrattuna. Kuopion aiempaa metsien hoito- ja käyttösuunnitelmaa hyväksyessä valtuusto päätti erillisellä ponnella ekologiaan, sosiaalisuuteen ja kulttuuriin sekä talouteen liittyvien arvojen priorisoinnista siten, että ristiriitatilanteissa ovat muut arvot ensisijaisia taloudellisiin arvoihin nähden. KLYY lähtee siitä, että tämä ponsi pätee uuteenkin metsäsuunnitelmaan.

Kommentin pohjana käytetty aineisto

Kommentin lähtökohtana on Kuopion kaupungin verkkosivuillaan julkaisemat, tulevan suunnitelman perusteita koskevat tiedot. Näistä keskeisimmät sisältyvät Tapio Oy:n luonnostelemiin skenaarioihin ns. jaksollisen kasvatuksen (päättöhakkuuperiaate) ja jatkuvan kasvatuksen vaikutuksista metsänkasvuun puuntuotantoon, metsätuloon, hiilitaseeseen ja luonnon monimuotoisuuteen kaupungin eri metsäalueilla (talousmetsät, maankäytön muutosalueet, taajamametsät, sekä maaseudun ja kaupungin ulkoilumetsät). Lisäksi KLYY on hyödyntänyt Aallokas Oy:llä teettämäänsä Kuopion kaupungin arvokkaiden vanhojen metsien inventointia.

Yleiset suunnitelmaa koskevat huomautukset

Suunnitelmaa ollaan laatimassa hyvin pitkäksi ajaksi – aina 50 vuodeksi eteenpäin. Sen taustana olevat skenaariot on laadittu olettaen nykyisten olosuhteiden säilyvän vuosikymmenet muuttumattomina. Emme kuitenkaan voi tietää millainen alueemme ilmasto, taloudellinen kehitys, puutuotteiden arvo tai kaupungin tosiasiallinen kehitys on tuolla aikajaksolla.

Myös kaupungin omistamien metsämaiden luokitus on ajateltu pysyväksi. Esimerkiksi uusien suojelualueiden tarvetta ei olla huomioitu. Myöskään maisemallisesti herkkiä alueita ja niiden metsänkäsittelyn vaatimia erityistoimia ei olla arvioitu.

Suunnitelma tulisi laatia, tai ainakin jaksottaa, 10-vuotiskausiksi, jolloin sitä on mahdollista muuttaa tai päivittää.

Kaupungin aineistossa mukana ollut vertailu Kuopion kaupunkimetsien ja maakunnan metsien tilasta osoittaa Kuopion metsien olevan ikärakenteeltaan vanhempia ja suojeltujen alueiden määrän suurempi kuin maakunnassa keskimäärin. On kuitenkin otettava huomioon, että valtakunnallisesti Kuopion suojelualat (6,6 %) eivät ole mitenkään erityisen korkeita varsinkin kun otetaan huomioon, että Kuopio sijaitsee Pohjois-Savon lehtokeskuksen ytimessä. Etelä-Suomessa keskimääräinen suojeluprosentti on 4,1 % ja koko maassa 10,1 %. Lisäksi suojelualueiden osuus kaikista kaupunkialueen metsistä on vain 1 %. Kuopion omistamat metsät erottuvat siis edukseen lähinnä muun maakunnan heikon suojelutilanteen vuoksi (suojeltuja alueita 2 %). Tästä syystä Kuopion nykytilanne ei oikeuta suojelutason heikentämiseen, vaan velvoittaa kehittämään sitä edelleen.

Tapio Oy:n selvityksessä arvioidaan jatkuvan kasvatuksen johtavan suurempaan metsiin sitoutuneeseen hiilivarastoon kuin jaksollisen kasvatuksen ja lisäksi metsän elinkaaren aikana jonkin verran pienempään hiilijalanjälkeen seuraavan 50 vuoden ajanjaksolla. Kokonaisuutena nämä ovat painavia syitä pitää jatkuvaa kasvatusta ensisijaisena korjuutapana talousmetsissäkin.

Kaupungin metsätuloa vertailtaessa jatkuvan kasvatuksen bruttotuotto jää jaksollisen kasvatuksen tuottoa pienemmäksi. Vaikka KLYY:n mielestä kaupunkimetsien talouskäyttö onkin toisarvoista, niin mielestämme eri puunkorjuutapojen kannattavuutta verratessa ei pitäisi rajoittua vain bruttotuottoon, kuten laskelmissa nyt on tehty, vaan pyrittävä arvioimaan myös metsänhoidon kustannusten erot ja arvioida myös nettotuotto.

Kuopion arvokkaat metsäluontokohteet

Aallokas Oy:n tekemässä Kuopion kaupunkimetsien inventoinnissa löydettiin useita aiemmin kartoittamattomia Metso I ja II-kriteerit täyttäviä kohteita, jotka on ehdottomasti huomioitava (jo aiemmin määritettyjen Metso kohteiden ohella) metsäsuunnitelmaa laadittaessa ja rajattava talouskäytön ulkopuolelle.

Näitä ovat Niittylahdessa Muurankorven ja Tonkkurinmäen alue (87 ha), joka liittyy läheisesti Suuri-Petäisen, Vääränjärven ja Asumakankaan metsäalueisiin, Vehmersalmen Vierumäki (11 ha), Mäenkylän Puutiolampi (18 ha), Vartialan Rätäkänkorpi (15 ha), Sorsasalon Virranniemi (10 ha), Matkuksen Korsumäki, Karttulan Petronlampi (68 ha), Kuopion Riitaharju (3,8 ha) sekä Kuopion Karhumäki ja Karhupuro (4,5 ha).

Kaupungin omistamat metsät pitää kartoittaa huolellisesti ja arvokkaat vanhat metsät tulee suojella luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi.

Yhteenveto

Metsäsuunnitelman laatiminen on tärkeä ja kiireellinen toimi, koska Kuopion kaupunki on jo yli kymmenen vuotta ollut ilman virallista metsäsuunnitelmaa. Kuitenkaan, ottaen huomioon odotettavissa olevat haasteet – päällimmäisenä luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ilmastonmuutokseen varautuminen – ei metsäsuunnitelmaa voida tehdä vuosikymmeniksi eteenpäin, vaan sitä on määräajoin pystyttävä päivittämään.

Kuopion kaupunkimetsät ovat arvokas poikkeus Pohjois-Savon muutoin nuorten ja niukasti suojeltujen metsien joukossa ja tätä tilannetta on edelleen ylläpidettävä ja kehitettävä tulevina vuosina.

KLYY katsoo, että kaupunkimetsien hoidossa suojelu-, maisema- ja virkistysarvot ovat ensisijaisia taloudelliseen tuottoon nähden, ja että jo Tapio Oy:n toimesta tehdyt esiselvitykset oikeuttavat jatkuvan kasvatuksen ensisijaiseksi puunkorjuutavaksi myös kaupungin talousmetsissä.

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y. 25.5.2021

Kommentti Kuopion Kaupungin
metsäsuunnitelmahankkeeseen

KLYY:n teettämässä Kuopion vanhojen kaupunkimetsien inventoinnissa löydettiin useita Metso-kriteerit täyttäviä kohteita, joille pitää vahvistaa suojelustatus ja sisällyttää ne jo alusta alkaen metsäsuunnitelmaan.

Kuopiossa 25.5.2021

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y.

Ari Kekäläinen
puheenjohtaja

Tapio Osala
sihteeri